

נקודה מתוך "לחיות עם פרשת השבוע"

ראש הישיבה

בפרשת השבוע מובאת פרשת קרבנות המוספים, ויש מקום לעיין בענין הקרבנות בכלל. פתיחת הפרשה מעוררת שאלה (במדבר כ"ח, ב'): "את קרבני לחמי ריח ניחוחי תשמרו להקריב לי במועדו".

הביטוי "קרבני לחמי", כביכול הקב"ה זקוק לקרבנות כדרך שהאדם זקוק ללחם, דורש ביאור להבנת משמעותו העמוקה.

בספר הכוזבי מבקש מלך הכוזבי ביאור לענין זה (מאמר שני, כ"ה): "ועתה אבקש ממך כי תביני כל אשר קראתי בתורה על הקרבנות, דבר שקשה על השכל לקבלו, למשל מה שנאמר 'את קרבני לחמי לאשי ריח ניחוחי', האיך פרוש הדברים כי הקרבנות קרבנות לה' הם, והם לחמו וריח ניחוח לו".

ותשובת החבר:

"מה שאמר הכתוב 'לאשי' מתרץ כל קושיה, כאילו אמר הקרבן ההוא, והלחם וריח הניחוח המיוחסים אלי, אינם כי אם 'לאשי', זאת אומרת האש הנפעלת לפי דבר הא-לוה - הקרבנות הם לחמה, ואת שיריהם יאכלו הכהנים. והכונה במצוה זו היא עריכת הסדר הדרוש למען שכון המלך במקדש - לא שכינת מקום כי אם שכינת מעלה. וקח לך כמשל לענין הא-לוהי את הנפש המדברת השוכנת בגוף טבעי בהמי. גוף כזה לאחר שנשתוו כחותיו הטבעיים וסודרו כחותיו הנפשיים הראשיים והמשועבדים להם, סדור אשר הכינוי לקראת מצב שלמעלה מצב הבהמות, נעשה ראוי לשכון בו השכל כמלך, להורות ולהדריך ולהיות עמו, כל עוד יתמיד הסדר ההוא. וכאשר יפרע הסדר - יפרד השכל ממנו. והנה הכסיל סובר כי השכל זקוק למאכל ולמשקה ולריחות נעימים, הואיל והוא רואה את השכל מתמיד כל עוד אלה מתמידים, ונפרד בהפרדם, אולם הדבר אינו כן, כי הענין הא-לוהי גומל טוב לכל ורוצה בטוב לכל, ובהיות אחד הדברים מוסדר ומוכן לקבל את הנהגתו, אין הענין הא-לוהי מונע אותה ממנו ואינו פוסק מהשפיע עליו אור וחכמה ודעת... כי הא-לוה מרוצה מן הסדר הטוב בחיי האומה וכהניה, ומקבל את מתנותם כביכול ושוכן בקרבם לכבוד להם, אולם הוא עצמו מקדש ונעלה מלהנות ממאכלם וממשתייהם, ואין לחמם כי אם לנפשם".

ריה"ל מדמה את הקרבת הקרבנות לאכילת האדם. נשמתו של האדם מצויה בגופו ותלויה באכילתו, אף שברור לנו שאין הנשמה אוכלת את האוכל הגשמי. כך הקרבנות - השראת השכינה בעם ישראל "ניזונת" מהקרבנות, אף שברור כי הקב"ה אינו "אוכל" את הקרבנות, אלא האש היא האוכלת אותם, והוא שכתוב "לאשי".

ננסה להעמיק בדברי ריה"ל בכמה עניינים.

הכוזבי מלמד אותנו, שמה שפועלת האכילה באדם הפרטי, פועלים הקרבנות בהשראת השכינה בעולם.

האכילה היא פלא גדול. האדם אוכל אוכל גשמי, ומזה חיה הנשמה - הרוחנית. הכיצד?

הכתוב אומר (דברים ח', ג'): "כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם".

וביאור בתורת החסידות שהנשמה חיה ממוצא פי ה' שבלחם (ליקוטי תורה לאדמו"ר הזקן לפרשת עקב וליקוטי הלכות הל' פסח הלכה ג').

בלחם הגשמי, יש חיות רוחנית, "אותיות רוחניות", שהן המחיות את הנשמה. אף כי הנשמה תלויה באכילה, אין היא ניזונת מהצד הגשמי שבאוכל, אלא מהצד הרוחני שבו.

כך גם בנשמת העולם. את החלק הגשמי שבקרבן אוכלת האש, אך לא זהו מה שפועל את השראת השכינה. הצד הרוחני העליון שבעולם מקבל את הצד הרוחני שבקרבנות.

ענין נוסף העולה מן הדברים יוסיף ביאור בענין הקרבנות. העולם הרוחני והעולם הגשמי אינם מנותקים זה מזה. כשם שבאדם האוכל מקשר את האדם אל העולם והופך את העולם והאדם לאורגניזם אחד, כך בעולם כולו. הקרבנות מקשרים את העולם הגשמי אל העולם הרוחני והופכים אותם בכך ליחידה אחת.

הקישור בין שני החלקים נעשה, בין השאר, על ידי הקרבנות, הבאים מעולם החי והצומח, ומוקרבים על גבי המזבח לריח ניחוח לה' ובכך מעלים את העולם כולו, ומקשרים אותו אל העולם הרוחני.

"אכילת" הקרבנות מלמדת אותנו על היחס בין האדם והעולם, בין הגוף והנשמה, ובין העולם החומרי לעולם הרוחני.

חשבתו על דברים אלו בהקשר למבצע בג'נין. בהצלחת מבצעים כמו זה שראינו השבוע יש לשב"כ חלק גדול, וניתן להמשיל דברים אלו ליחס בין סתרי תורה לצד הגלוי שלה. בעשיית השב"כ הכל חשאי - אנו לא שומעים על איסוף המודיעין ארוך השנים, ולא מיפוי השטח והכרת אופיו ומיקומו של כל מחבל. מה שאנחנו רואים זה את הפעילות של גולני ויחידות "גלויות" נוספות, אך מאחורי הקלעים מי שמוביל את כל העניינים זו פעילות השב"כ הנסתרת, שידעת בסופו של דבר להגיד לחיילי גולני באיזה בית מסתתר מחבל ודרך איפה עדיף להגיע אליו.

כך גם היחס בין הנשמה לגוף - באדם ובתורה. ישנם קרבנות ומצוות מעשיות שאותם אנו פוגשים בפרשה ובמהלך החיים, אך מה שמוביל את הכל זו הנשמה הפנימית העמוקה והחשאית, שלא נראית לכל ובאה לידי ביטוי בשכינה השרוה בישראל.

אנו צריכים להכיר את המציאות הזו ולהעמיק בה. כפי שאנו מכירים את הפעילות הגלויה של גולני ומבינים שמאחוריה עומד השב"כ הנסתר, כך בתורה - יש לימוד של הדברים הגלויים ויש את ההעמקה בסתרי תורה - כל מי שיכול להתנדב ל"שב"כ של התורה" תבוא עליו ברכה!

מעובד ע"פ שיעור שניתן ביום רביעי האחרון
השיעור המלא יעלה לאתר הישיבה בקרוב

פינת הילדים

חשינות חיפוש בפרשה ובר"ה
(לאחר מציאת המושג בקשו בשולחן שבת מאבאמא להרחיב על המושג שמצאתם)

רוצים כְּנוֹזֵחַ הכּא...?

1. אבא שלו כהן וסבא שלו כהן, מדוע פינחס צריך לקבל במיוחד מהקב"ה להיות כהן?
2. איפה אנחנו מוצאים את הפסוק הכי נפוץ בתורה - רק הפוך?
3. מה היה חטאו של צלפחד?

"עבודת הקרבנות שורשה גבוה מאוד ויש בה סודות שעדיין לא נתגלו, היא שורש עבודת ה', וממנה מסתעפים כל ענייני עבודת ה' ועבודה שבלב"

(נתיבות שלום, פרשת פינחס, עבודת הקרבנות, עמ' קסב)

